

**ДРОГОБИЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА**

СИЛАБУС

навчальної дисципліни **Управління інтелектуальною власністю**
2021 – 2022 н.р.

1. Опис навчальної дисципліни

Ступінь вищої освіти – магістр

Галузь знань – 07 Управління та адміністрування

Спеціальність – 073 Менеджмент

Освітня програма – Менеджмент інноваційної діяльності

Загальний обсяг дисципліни – 3 кредити ЄКТС

Статус дисципліни – вибіркова

Навчально-науковий інститут фізики, математики, економіки та інноваційних технологій

Кафедра – економіки та менеджменту

Курс – 2; **семестр** – 3; **вид підсумкового контролю** – залік

Мова навчання – українська.

Види занять: лекції, практичні

Методи навчання: дослідницький метод, евристичний метод, інтерактивні методи, метод інформаційно-комунікативних технологій, кейс-метод, пояснювально-ілюстративний метод, репродуктивний метод, аналітико-синтетичний метод, метод e-learning

Форми навчання: денна, дистанційна

Розподіл годин за видами робіт

Форма здобуття освіти	Курс	Семестр	Обсяг дисципліни: год / кредити ЄКТС	Кількість годин						Курсова робота	Вид семестрового контролю	
				Аудиторні заняття					Самостійна робота		Залік	Екзамен
				Разом	Лекції	Лабораторні роботи	Практичні заняття	Семінарські заняття				
Денна	II	III	3/90	40	20	-	20	-	50	-	+	-

2. Викладачі

Вовк Юрій Ярославович, кандидат економічних наук, доцент E-mail: yurijvovk@ukr.net	ідент. конф. zoom 979 085 0001 код 9H6sep
--	--

3. Характеристика навчальної дисципліни

1. Мета навчальної дисципліни – формування у здобувачів компетентностей, необхідних для виконання практичних завдань у сфері обігу інтелектуальної власності.

2. Результати навчання.

У результаті вивчення навчальної дисципліни «Управління інтелектуальною власністю» студент повинен:

знати:

- термінологію у сфері права інтелектуальної власності;
- особливості, специфіку та роль інтелектуальної власності у досягненні цілей розвитку організації;
- економічну сутність оцінки прав на об'єкти інтелектуальної власності;
- алгоритм правової охорони суб'єктів та об'єктів патентного права;

вміти:

- здійснювати оцінку вартості прав на об'єкти інтелектуальної власності;
- констатувати випадки порушення прав власників чинних охоронних документів та заявників на об'єкти промислової власності;
- використовувати законодавство у сфері інтелектуальної власності в професійній діяльності;
- розробляти та реалізовувати механізм забезпечення майнових прав правовласника на об'єкти інтелектуальної власності та економічних інтересів інвесторів.

3. Компетентності.

Навчальна дисципліна формує:

Загальні компетентності:

- здатність генерувати нові ідеї (креативність).

Спеціальні (фахові) компетентності:

- здатність обирати та використовувати концепції, методи та інструментарій менеджменту, в тому числі у відповідності до визначених цілей та міжнародних стандартів;
- здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, приймати ефективні управлінські рішення та забезпечувати їх реалізацію.

Програмні результати навчання:

- мати навички прийняття, обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень в непередбачуваних умовах, враховуючи вимоги чинного законодавства, етичні міркування та соціальну відповідальність;
- вміти використовувати сучасні системи контролю за процесами впровадження інноваційного продукту, з дотриманням національних та міжнародних стандартів якості, норм законодавства;
- вміти ефективно використовувати методи і підходи до здійснення комерціалізації інновацій, організації продажу інноваційного продукту, прогнозування динаміки попиту на інноваційну продукцію.

Пререквізити дисципліни. Вивчення даної дисципліни базується на знаннях з навчальних дисциплін «Менеджмент організацій», «Інноваційний менеджмент».

4. Програма дисципліни.

Тема 1. Законодавство в сфері права інтелектуальної власності.

Поняття інтелектуальної власності та її види. Поняття права інтелектуальної власності. Зміст права інтелектуальної власності. Авторське право і суміжні права. Право промислової власності. Право на засоби індивідуалізації учасників цивільного обороту товарів і послуг. Законодавство України про інтелектуальну власність. Міжнародні конвенції про інтелектуальну власність. Паризька конвенція про промислову власність. Бернська конвенція про охорону літературних і художніх творів. Інші міжнародні конвенції та договори. Конвенція про утворення Всесвітньої організації інтелектуальної власності. Роль і значення інтелектуальної діяльності і власності для суспільства.

Тема 2. Авторське право.

Поняття авторського права. Виникнення і здійснення авторського права, межі його чинності. Об'єкти авторського права. Особисті немайнові права. Майнові права автора. Виключне право на використання твору. Способи використання твору. Припинення чинності авторських майнових прав. Авторські договори та їх види: видавничі, сценарні, художнього замовлення та інші. Обмеження авторських майнових прав. Вільне використання творів без зазначення імені автора. Вільне використання творів для навчання. Використання творів, які постійно розташовані в місцях, відкритих для вільного відтворення. Вільне відтворення комп'ютерних програм. Декомпіляція комп'ютерних програм. Відтворення творів і фонограм в особистих цілях.

Тема 3. Об'єкти та суб'єкти авторського права.

Об'єкти авторського права. Об'єкти, на які авторське право не поширюється. Основні види творів науки, літератури і мистецтва, що охороняються авторським правом. Похідні твори та компіляції даних. Комп'ютерні програми як об'єкти охорони авторського права.

Суб'єкти авторського права. Автор та його правонаступники. Юридичні особи як суб'єкти авторського права. Роботодавець як суб'єкт авторського права. Співавторство. Види співавторства. Право власності на матеріальний носій і авторське право.

Тема 4. Суміжні права.

Поняття і види суміжних прав. Умови охорони суміжних прав. Суб'єкти суміжних прав. Об'єкти суміжних прав. Строк чинності суміжних прав. Порухення авторського права і суміжних прав. Способи забезпечення позову у справах про порушення авторського права і суміжних прав. Способи цивільно-правового захисту авторського і суміжних прав. Відповідальність за порушення авторського права і суміжних прав.

Тема 5. Право промислової власності.

Поняття промислової власності та її склад. Винахід, корисна модель, промисловий зразок – як об'єкти цивільних прав. Поняття права промислової власності та його види. Права на винаходи, корисні моделі і промислові зразки. Умови правової охорони винаходу, корисної моделі і

промислового зразка. Суб'єкти права промислової власності. Винахідники, автори промислових зразків, їх правонаступники і спадкоємці. Роботодавці.

Тема 6. Право інтелектуальної власності на комерційне найменування та торговельну марку.

Правова охорона комерційного найменування. Майнові права інтелектуальної власності на комерційне найменування. Поняття торговельної марки. Суб'єкти права інтелектуальної власності на торговельну марку. Засвідчення набуття права інтелектуальної власності на торговельну марку. Майнові права інтелектуальної власності на торговельну марку та строк їх чинності.

Тема 7. Договори в сфері розпорядження майновими правами інтелектуальної власності

Поняття та види договорів у сфері розпорядження майновими правами інтелектуальної власності. Договори на створення об'єктів інтелектуальної власності. Договори на використання об'єктів інтелектуальної власності. Ліцензійні договори, поняття і види. Договір виключної ліцензії і договір невиключної ліцензії. Укладання та основні умови ліцензійних договорів на використання об'єктів інтелектуальної власності. Авторські договори, поняття і види. Типові авторські договори. Примірні авторські договори. Ліцензійні договори на використання наукових, літературних і художніх творів.

Тема 8. Міжнародно-правова охорона інтелектуальної власності.

Всесвітня організація інтелектуальної власності (ВОІВ). Мета її створення, завдання і основні функції. Члени ВОІВ. Управління ВОІВ. Міжнародна охорона промислової власності. Паризька конвенція про охорону промислової власності (1883). Договір про патентну кооперацію. ("РСТ") (1970). Мадридська угода про реєстрацію товарних знаків (1891). Договір про закони на товарні знаки (1994). Лісабонська угода про охорону найменувань місця походження товару та їх міжнародна реєстрація (1958). Гаазька угода про міжнародне депонування промислових зразків (1925).

Тематика практичних занять.

1. Законодавство в сфері права інтелектуальної власності.
2. Авторське право.
3. Об'єкти та суб'єкти авторського права.
4. Суміжні права.
5. Право промислової власності.
6. Право інтелектуальної власності на комерційне найменування та торговельну марку.
7. Договори в сфері розпорядження майновими правами інтелектуальної власності
8. Міжнародно-правова охорона інтелектуальної власності.

5. Місце проведення занять (локація), технічне й програмне забезпечення (обладнання).

Лекційні і практичні заняття проводяться в аудиторії теоретичного навчання або дистанційно.

Технічне забезпечення та програмне забезпечення навчальної дисципліни: ноутбук або ПК, мультимедійне обладнання, програмне забезпечення Microsoft Office PowerPoint, в умовах дистанційного навчання – платформа Zoom.

6. Система оцінювання.

Засвоєння студентом навчального матеріалу з дисципліни перевіряється усним опитуванням, контрольною роботою, індивідуальним завданням, заліком.

Розподіл 100 балів між видами робіт:

Контрольна робота	50
Усні відповіді на практичних заняттях	30
Індивідуальне завдання	20
Всього балів	100
Ваговий коефіцієнт	0,6

Оцінювання усних відповідей студентів на практичних заняттях здійснюється за накопичувальною бальною системою. Студент може отримати максимально 30 балів за шість усних відповідей на практичних заняттях, кожна з яких оцінюється у 0, 1, 2, 3, 4 або 5 балів.

Письмова контрольна робота проводиться після вивчення студентами завершеного за змістом обсягу навчального матеріалу, оцінюється у 50 балів та передбачає виконання аналітичних, тестових, ситуаційних та розрахункових завдань з дисципліни.

Студент виконує письмово індивідуальне завдання, яке оцінюється у 20 балів.

Критерії оцінювання індивідуального завдання:

Критерії оцінювання	Кількість балів
Повнота виконання дослідження	0-6
Рівень самостійного виконання ІЗ	0-4
Якість оформлення відповідно до вимог	0-4
Якість та точність розрахунків, зроблені висновки	0-2
Захист ІЗ	0-4
Загальна кількість балів	20

Підсумкова оцінка визначається як сума балів з усіх видів навчальної роботи. Оцінка виставляється за шкалами оцінювання: стобальною, національною і ЄКТС.

Залік за талоном №2 і перед комісією проводиться в письмовій формі і оцінюється за стобальною шкалою.

Студенти, які навчаються за індивідуальним планом, проходять усі види підсумкового контролю у терміни, визначені їх індивідуальним планом.

7. Політика дисципліни.

Студент повинен дотримуватися принципів академічної доброчесності, зокрема недопущення академічного плагіату, фальсифікації, фабрикації, списування під час поточного та підсумкового контролю.

Студент зобов'язаний виконувати правила внутрішнього розпорядку університету, відвідувати навчальні заняття згідно з розкладом, дотримуватися норм етики поведінки. Для забезпечення необхідної якості знань студент повинен регулярно готуватись до занять, працювати з навчальною літературою, з Інтернет-мережевими ресурсами.

Пропущені семінарські заняття відпрацьовуються за узгодженням з викладачем розкладом.

8. Рекомендована література та інформаційні ресурси.

Основна література:

1. Аксютіна А. В., Нестерцова-Собакарь О. В., Тропін В. В. та ін. Інтелектуальна власність: навч. посібник [для студ. вищ. навч.закл.] / За заг ред канд. юрид. наук, доц. Нестерцової-Собакарь О. В. Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2017. 140 с.
2. Верба І. І. Основи інтелектуальної власності [Електронний ресурс] : навчальний посібник / І. І. Верба, В. О. Коваль ; за ред. С. В. Чікіна ; НТУУ «КПІ». 2-ге вид., перероб. і доп. Електронні текстові дані (1 файл: 2,20 Кбайт). Київ: НТУУ «КПІ», 2013. 262 с. URL:<http://library.kpi.ua:8080/handle/123456789/2387>
3. Інтелектуальна власність [Текст] : підруч. для студентів ВНЗ / М. М. Капінос, Е. Т. Лерантович, М. М. Солощук ; Нац. техн. ун-т "Харків. політехн. ін-т". - Харків : НТУ "ХПІ", 2016. - 347 с.
4. Інтелектуальна власність: навчальний посібник / [Т. Г. Васильців, В. В. Апопій, Р. Л. Лупак, О. О. Ільчук]. Львів : Видавництво Львівської комерційної академії, 2015. 172 с. URL: <http://www.lac.lviv.ua/fileadmin/www.lac.lviv.ua/data/kafedry/Ekonomiky/Docs/In.vlasnist.pdf>
5. Інтелектуальна власність: навчальний посібник / Під ред. В. П. Мартинюка. Тернопіль: ТНЕУ, 2015. 360 с.
6. Інтелектуальна власність: Практикум для неюридичних факультетів / Розроб. Семків В. О., Шандра Р. С. – Львів: Видавництво юридичного факультету Львівського національного університету імені Івана Франка, 2015. - 80 с.
7. Москалюк, Л. В. Кузьмич. Право інтелектуальної власності. Практикум: Навч. посібник. Тернопіль, 2017. 200 с.
8. Попова Л. М. Інтелектуальна власність : підручник / Л. М. Попова, А. В. Хромов, І. В. Шуба ; Харків. нац. ун-т буд-ва та архітектури. – Харків : Федорко М. Ю., 2021. – 262 с.
9. Путівник по законодавству з інтелектуальної власності [Текст] / [О. Л. Копиленко та ін.] ; Ін-т законодавства Верх. Ради України, Нац. офіс інтелект. власності. - Київ : Людмила, 2018. - 160 с.
10. Сисоєв Ю. О. Інтелектуальна власність [Текст] : навч. посіб. / Ю. О. Сисоєв, Ю. В. Широкий ; Нац. аерокосм. ун-т ім. М. Є. Жуковського "Харків. авіац. ін-т". - Харків : ХАІ, 2020. - 79 с. : рис. - Бібліогр.: С. 70-71.

Додаткова література:

11. Аврамова О. Є., Ревелюк І. С. Система суб'єктів інтелектуальної власності // Вісник Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут». – №6 (980). – 2013. – С. 30-33.
 12. Бурлуцький О. В. Розгляд проблеми захисту права на наукове відкриття в умовах НТП України / Бурлуцький О. В. // Часопис Київського університету права. – 2013. – № 4. – С. 246-249.
 13. Вовк Ю.Я. Управління знаннями як один із чинників конкурентної переваги вітчизняного підприємства. Економічний розвиток держави, регіонів і підприємств: проблеми та перспективи: Колективна монографія / Авт.кол. А.В. Рибчук, І.Я. Кулиняк., Т.В. Кулініч та ін. / За заг.ред. проф А.В.Рибчука. – Львів: Видавництво «Растр-7», 2017. – 458 с., С.360-368
 14. Вовк Ю.Я., Свінцов О.М. Особливості організаційно-інформаційної підтримки управління знаннями підприємства. Нафта і газ. Наука – Освіта – Виробництво: шляхи інтеграції та інноваційного розвитку: матеріали всеукраїнської науково-технічної конференції (м. Дрогобич, 2-3 березня 2017 р.). – Дрогобич: ТзОВ«ТрекЛТД», 2017. – 181 с
 15. Жилінкова О. В. Договірне регулювання відносин щодо інтелектуальної власності в Україні та закордоном: монографія / О. В. Жилінкова. – К.: Юрінком Інтер, 2015. – 280 с.
 16. Зеров К. О. Особливості захисту авторських прав на твори, розміщені в мережі інтернет [Текст] : [монографія] / Зеров К. О. ; Нац. акад. прав. наук України, НДІ інтелект. власності. - Київ : Інтерсервіс, 2018. – 219 с.
 17. Охорона та захист прав інтелектуальної власності: економіко-правові підходи [Текст] : [монографія] / [М. Є. Бичковська та ін. ; ред.: О. О. Кулініч, Р. Б. Шишка]. - Київ : Ліра-К, 2019. – 275 с.
 18. Теличко О. А. Правові засади охорони комерційної таємниці на підприємстві / Теличко О. А. // Науковий вісник Херсонського державного університету. – 2014. – Вип. 1, том 1. – С. 243-248.
 19. Шевчик Б., Свінцов С., Вовк Ю., Культурні сенси економічних систем. Щомісячний науково-педагогічний журнал «Молодь і ринок». №11-12 (197-198) листопад – грудень 2021
 20. Якубівський І. Є. Набуття, здійснення та захист майнових прав інтелектуальної власності в Україні [Текст] : монографія / І. Є. Якубівський ; Львів. нац. ун-т ім. Івана Франка. – Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2018. – 521 с.
 21. Innovation Process Management in Ukraine: problems in commercialization of scientific and technical developments: Monograph / Yurii Vovk, Oleh Karry, Ihor Kulyniak, Yosyf Petrovych and other / Edited by Yurii Vovk, Oleh Karry. – Lviv: LLC "Rastr-7", 2018. – 266 p.
- Електронні ресурси:**
22. Державна реєстрація авторського права і договорів, які стосуються права автора на твір [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://sips.gov.ua/ua/copyright_registration.html.
 23. Державні реєстри // Офіційний веб-портал Державної служби інтелектуальної власності [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://sips.gov.ua/ua/registers.html>.
 24. Зазначення походження товару // Офіційний веб-портал Державної служби інтелектуальної власності [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://sips.gov.ua/ua/origin_commodity.html.
 25. Знаки для товарів та послуг // Офіційний веб-портал Державної служби інтелектуальної власності [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://sips.gov.ua/ua/signs.html>.
 26. Зразки примірних договорів у сфері авторського права і суміжних прав // Офіційний веб-портал Державної служби інтелектуальної власності [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://sips.gov.ua/ua/zrazkydogap.html>.
 27. Інтелектуальна власність – компоненти взаємодії [Електронний ресурс] // Офіційний веб-портал Державної служби інтелектуальної власності України. – Електронні дані. – Режим доступу: <http://sips.gov.ua/ua/city.html>.

Викладач

 Юрій ВОВК

Схвалено на засіданні кафедри економіки та менеджменту
Протокол № 10 від 2 вересня 2021 року

Завідувач кафедри

 Богдан КИШАКЕВИЧ